

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

**PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GENERALINĖS PROKURATŪROS 2021 METŲ
VEIKLOS ATASKAITOS (TOLIAU - ATASKAITA)**

2022-05-04 Nr. LV-228
Vilnius

Ataskaitos rengėja – Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra (toliau – prokuratūra).

Tikslas. Vadovaujantis LR prokuratūros įstatymo 4 straipsnio 5 d., Vyriausybei pateikti informaciją (ataskaitą) apie nusikalstamumą, baudžiamąjį persekiojimą, prioritetinę prokuratūros veiklą 2021 metais ir jos rezultatus bei prokuratūrai skirtų išteklių naudojimą.

Dabartinė situacija

Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 4 straipsnyje nustatoma prokuratūros sąveika su kitomis valstybės institucijomis:

- Prokuratūros veiklos prioritetus nustato ir prokuratūros parlamentinę ne proceso veiklos kontrolę atlieka Lietuvos Respublikos Seimas Seimo statuto nustatyta tvarka.
- Už prokuratūros veiklą generalinis prokuroras atsiskaito Respublikos Prezidentui ir Seimui. Seimui atsiskaitoma teikiant metinę Prokuratūros veiklos ataskaitą, kuri taip pat skelbiama prokuratūros interneto svetainėje.
- **Generalinės prokuratūros 2021 m. veiklos ataskaita 2022 m. balandžio 27 d. pristatyta Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitete.**
- Generalinis prokuroras apie prokuratūros ne proceso veiklą teikia informaciją Vyriausybei.
- Generalinės prokuratūros, teritorinių prokuratūrų ūkinę ir finansinę veiklą kontroliuoja Valstybės kontrolė ir kitos įgaliotos valstybės institucijos.

Prokuratūros prioritetinėms veiklos kryptims 2021-2024 m. buvo pritarta Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto 2020 m. rugsėjo 16 d. posėdyje.

Nusikalstamumo tendencijos ir prokuratūros darbo krūvis

2021 m. Lietuvoje užregistruotos 42 567 nusikalstamos veikos, iš jų 84 proc. – nusikaltimai, 7 proc. – sunkūs ir labai sunkūs nusikaltimai ir 9 proc. – baudžiamieji nusižengimai.

Daugiau užregistruota	Mažiau užregistruota
+17,8 proc. sukčiavimo atvejų (BK 182 str.);	–18,7 proc. smurto artimoje aplinkoje atvejų;
+7 proc. nusikalstamų veikų, susijusių su disponavimu narkotinėmis medžiagomis (BK 259–268 str.);	–19,8 proc. vagysčių (BK 178 str.);
+51,7 proc. nusikalstamų veikų elektroninių duomenų ir informacinių sistemų saugumui (BK 196–198, 1981, 1982 str.);	–31,5 proc. nužudymų (BK 129–131 str.);
+32 proc. kontrabandos atvejų (BK 199 str.);	–35,3 proc. plėšimų (BK 180 str.);
+44,4 proc. seksualinio prievartavimo atvejų (BK 150 str.);	–34,5 proc. netikrų pinigų ar vertybinių popierių pagaminimo atvejų (BK 213 str.);
+54,7 proc. kyšininkavimo atvejų (BK 225 str.);	19,4 proc. turto sunaikinimo ar sugadinimo atvejų (BK 187 str.).

100 tūkst. gyventojų teko:

- 1 522 nusikalstamos veikos, arba 1 veika 66 gyventojams;
- 99 sunkūs ar labai sunkūs nusikaltimai, arba
- 1 sunkus ar labai sunkus nusikaltimas 1 012 gyventojų.

Vidutiniškai vienam prokurorui teko:

- 5 užregistruoti sunkūs ar labai sunkūs nusikaltimai;
- 79 nusikalstamos veikos, užregistruotos 2021 m.;
- 44 nusikalstamos veikos, pradėtos tirti ankstesniais metais.

Svarbiausi prokuratūros 2021 m. veiklos rezultatai

- buvo matoma ilgalaikė smurtinio pobūdžio nusikalstamų veikų mažėjimo tendencija, tačiau augo „baltųjų apykaklių“ (angl. white collars) nusikalstamų veikų, tokių kaip: sukčiavimas, kreditinis sukčiavimas, kontrabanda, kyšininkavimas ir pan., skaičius.
- ištirtos 28 357 nusikalstamos veikos- vienam prokurorui teko 52 ištirtos nusikalstamos veikos.
- vidutiniškai per dieną buvo ištiriamos 78 nusikalstamos veikos;
- palyginus su 2020 m., 1,9 proc. sumažėjo nusikalstamų veikų ištirimasis, tačiau 8,3 proc. padidėjo sunkių ir labai sunkių nusikaltimų ištirimasis;
- ekonomiškiau procesu ištirta 54 proc. nusikalstamų veikų, nežymiai sumažėjo ikiteisminio tyrimo vidutinė trukmė;
- dalyvaujant prokurorui pirmosios instancijos teisme išnagrinėta 8 113 baudžiamųjų bylų (2020 m. – 8 373), arba 52 proc. (15 627) visų pirmosios instancijos teisme išnagrinėtų baudžiamųjų bylų;
- 58 proc. baudžiamųjų bylų išnagrinėta priimant baudžiamąjį įsakymą, t. y. prokurorui nedalyvaujant – daugiau nei pusė baudžiamųjų bylų išnagrinėta ekonomiškiau procesu;

Prokuratūros išteklių naudojimas

2021 m. prokuratūros sistemoje:

- dirbo 1 098 asmenys - valstybės tarnautojai 203 arba 18 proc.; darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis 273 arba 25 proc.; prokurorai 622 arba 57 proc.;
- per pastaruosius 5 m., dirbančių prokurorų skaičius sumažėjo 50 (nuo 672 – 2017 m. iki 622 – 2021 m.);
- įvyko 1 pretendento į prokurorus egzaminas, iš jį laikiusių 12 pretendentų išlaikė 2. Prisiekusių naujų prokurorų nebuvo:
 - dirbo iš viso 105 vadovai, vidutiniškai 1 vadovui teko 9,4 pavaldinio.
 - pradėti 35 tarnybiniai patikrinimai dėl 35 prokurorų veiksmų, pažeidimų konstatuota 25 prokurorų veikloje.
 - buvo tęsiami 2020 m. pradėti darbo organizavimo pakeitimai, kurių tikslas – tobulinti
 - prokuratūros struktūrą, užtikrinti veiklos efektyvumą, racionaliau valdyti turimus žmogiškuosius ir finansinius išteklius, geriau paskirstyti darbo funkcijas ir taip pagerinti vidaus administravimą;
- 21,5 proc. išaugo apmokytų prokurorų dalis, palyginus su 2020 m.;
- buvo skirta 36 818 727 tūkst. Eur., t. y. 2021 metams skirti asignavimai buvo daugiau nei 5 mln. eurų didesni nei 2017 m., tačiau 504 739 Eur mažesni nei 2020 m.;
- prokuratūros biudžeto didžiausia dalis – 92,5 proc. - skiriama darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, o 77 proc. šių asignavimų skiriama prokurorų darbo užmokesčio išlaidoms.

LR generalinė prokuratūra 2022 m. balandžio 11 d. raštu kreipėsi į Vyriausybę ir Finansų ministeriją dėl 2022 m. papildomų 656 200 tūkst. lėšų skyrimo dėl:

- 150 tūkst. eurų - prokuratūros pastato, esančio Didžioji g. 64, Kėdainiuose, perdangos ir stogo skubiam atstatymui ir remontui po avarijos;
- 138 tūkst. eurų - banko paslaugoms apmokėti;
- 75 tūkst. eurų - Jungtinės tyrimų grupės prokurorų aprūpinimui saugumo priemonėmis ir įranga, bei numatytoms funkcijoms atlikti;
- 13 200 tūkst. eurų - palydovinio ryšio įrangos įsigijimui;
- 30 tūkst. eurų - valstybės ir tarnybos paslaptį sudarančių dokumentų naikinimo įrangai įsigyti;

- 50 tūkst. eurų - teismų sprendimams dėl išlaidų už advokato paslaugas atlyginti;
- 200 tūkst. eurų - ženkliai išaugusių komunalinių paslaugų (šildymo ir elektros) išlaidų padengimui.

Projekto esmė.

Ataskaitoje pateikti Generalinės prokuratūros veiklos rezultatai, siekiant 2021 m. nustatytų prioritetų, nusikalstamumo tendencijos, baudžiamojo persekiojimo rezultatyvumas, prokuratūros veiklos, organizuojant ikiteisminį tyrimą ir tiriant nusikaltimus, veiksmingumas, palyginant su 2020 m. rezultatais bei prokuratūros išteklių naudojimas.

Prokuratūros veiklos prioritetai

Atžvelgdama į 2021 m. veiklos rezultatus, prokuratūra 2022 m. savo veiklą orientuos į:

- baudžiamojo persekiojimo stiprinimą (dėl korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų; organizuotų grupių ir nusikalstamų susivienijimų padarytų nusikaltimų; tyčinių labai sunkių, sunkių, apysunkių smurtinių nusikaltimų ir seksualinės prievartos nusikalstamų veikų, nuo kurių nukentėjo vaikai; nusikalstamų veikų, kuriomis daroma didelė žala valstybės finansams ir Europos Sąjungos finansiniams interesams; nusikalstamų veikų elektroninių duomenų ir informacinių sistemų saugumui.
- tarptautinio bendradarbiavimo stiprinimą;
- baudžiamojo ir civilinio poveikio priemonių, susijusių su turto susigrąžinimą (išplėstinis turto konfiskavimas, civilinis turto konfiskavimas), efektyvesnį taikymą;
- kriminalinės žvalgybos veiksmų teisėtumo kontrolės ir koordinavimo stiprinimą;
- viešojo intereso gynimą valstybės teisių ir teisėtų interesų gynimo srityje;
- prokuratūros išteklių efektyvesnį valdymą;
- baudžiamojo proceso procedūrų efektyvumo didinimą.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatoms. Ataskaita tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada. Atsižvelgti į Generalinės prokuratūros 2021 m. veiklos ataskaitoje pateikiamą informaciją ir atkreipti dėmesį į Generalinės prokuratūros 2022 m. balandžio 11 d. rašte nurodytą papildomą 2022 m. lėšų poreikį.

Siūlome Ataskaitą svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Vyresnysis patarėjas

Artūras Norkevičius